

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Roman Rubinov
Põllumajandus- ja Toiduamet
Roman.Rubinov@pta.agri.ee

Teie 23.07.2025

Meie 14.08.2025 nr 2.2-9/25/2392-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Põllumajandus- ja Toiduameti (PTA) pöördumise avaliku ülesande täitmise käigus ametniku filmimise ja salvestise avaldamise kohta.

Kirjeldate, et on läbi viidud riikliku järelevalve, mille raames kontrolliti loomapidamistingimusi ning viidi läbi loomade äravõtmine. Kontrolli käigus oli kohal ka Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) esindaja. Kontrolli käigus salvestas loomapidaja telefoni abil ametnike tegevuse ning avaldas hiljem osalisi videolõike sotsiaalmeedias (Facebookis). Antud juhul video oli avaldatud loomakaitse liidu hallataval sotsiaalmeediakontol. Videol on äratuntavad nii PTA kui PPA ametnike näod, hääled ja käitumine. Samuti on videole lisatud subjektiivne hinnang ametnike tegevusele. Küsite, kas ametnik saab keelata oma tegevuse salvestamist ning kas isikult saab nõuda salvestamise eesmärgi selgitamist.

Esmalt selgitame, et AKI ei saa selgitustaotlusele vastates anda konkreetset siduvat õiguslikku hinnangut, see on võimalik ainult järelevalvemenetluses. Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse §-st 3 tulenevalt on AKI-l kohustus anda õiguslaseid selgitusi asutuse tegevuse aluseks olevate õigusaktide ning asutuse pädevuse ja õigusloome tegevuse kohta. Seetõttu on järgnevalt toodud üldised Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus ehk IKÜM) selgitused.

Pöördumises esitatud asjaoludest tulenevalt on võimalik eeldada, et toimus vähemalt kolm eraldi andmetöötlustoimingut vähemalt kahe erineva andmetöötaja poolt. Kõigipealt salvestas loomapidaja ametnike tegevusi kontrolli käigus, seejärel eeldatavasti edastas loomapidaja salvestise (või osa sellest) loomakaitse liidule, kes omakorda avalikustas osa salvestisest oma konto kaudu sotsiaalsõrgustikus. Kõike neid toiminguid peab käsitlema eraldi.

Isikuandmete töötlemine eeldab õigusliku aluse olemasolu (IKÜM art 5 lg 1 punkt a ja IKÜM art 6 lg 1). Nii peab olema õiguslik alus nii ametnike tegevuse salvestamiseks, kui ka salvestise edastamiseks avaldamiseks. Lõppastmes sõltub konkreetne alus andmetöötluse olukorrast ja eesmärgist. Igal juhul peab andmetöötaja selgelt teadma ja olema suuteline selgitada, millisel õiguslikul alusel ja eesmärgil ta isikuandmeid töötleb. Õiguslikke aluseid on AKI avanud oma kodulehel [Töötlemise õiguslikud alused](#).

Lisaks peab AKI vajalikuks rõhutada, et kuigi PTA kontroll on haldusmenetluse osa ning haldusmenetluse seadustiku (HMS) § 7 lg 1 järgi on haldusmenetlus avalik, et tähenda see automaatselt seda, et ametnike isikuandmeid saab ilma piiranguteta töödelda. Arvestada tuleb sellega, et kuigi isik töötab avalikuks sektoris, on ka temal õigus isikuandmete kaitsele.

Põhiseadus sätestab isiku õiguse oma isikuandmete kaitsesele, mis kohaldub ka avalikus sektoris töötavatele isikutele. Ühtlasi võivad antud juhul kõne alla tulla ka teatud piirangud menetlustoimingu sisust tulenevalt (nt kui menetlustoimingu sisu avalikustamine võib takistada menetluse läbiviimist vms).

IKÜM art 15 lg 1 alusel on inimesel õigus saada andmetöötlejalt kinnitus, kas tema isikuandmeid töödeldakse ja kui töödeldakse, siis sellisel juhul on tal õigus tutvuda oma isikuandmete ja IKÜM art 15 lg-s 1 loetletud teabega. Lisaks on inimesel IKÜM art 15 lg 3 alusel õigus saada koopia enda töödeldavatest isikuandmetest. Seda õigust on täpsemalt avatud AKI kodulehel: [Teave isikuandmete kasutamise kohta](#).

Seega on IKÜM art 15 alusel võimalik välja küsida enda isikuandmetega seonduv, sh koopia neist. Oluline on silmas pidada, et inimene saab küsida koopiat üksnes enda töödeldavatest isikuandmetest. Samuti on oluline silmas pidada, et see õigus kohaldub üksnes ametnikule kui füüsilisele isikule. Sellel alusel ei saa asutus ise küsida koopiat ega teavet oma ametniku või töötaja kohta.

Juhul, kui andmetöötleja tugineb töötlemisel õigustatud huvi alusele, on sellel alusel toimuvale isikuandmete töötlemisele võimalik andmesubjektil esitada [vastuväiteid](#) tulenevalt IKÜM art 21 lg-st 1.

IKÜM art 17 annab andmesubjektile õiguse nõuda oma isikuandmete kustutamist vastavate asjaolude kehtimisel (IKÜM art 17 lg 1 punktid a-f), nt IKÜM art 17 lg 1 punkti c järgi on andmesubjektil õigus nõuda andmete kustutamist vastuväite esitamisel töötlemise suhtes, mis toimub õigustatud huvi alusel (IKÜM art 21 lg 1) ja kui andmetöötlejal pole töötlemiseks ülekaalukaid õiguspäraseid põhjuseid. Seega ei töötle andmetöötleja andmeid edasi, v.a. juhul, kui tõendab, et töödeldakse mõjuval õiguspärasel põhjusel, mis kaalub üles andmesubjekti huvid, õigused ja vabadused. Andmetöötlejal on õigus kustutamise taotlust mitte täita, juhul kui kehtib üks IKÜM art 17 lõikes 3 toodud eeldustest, nt sõna- ja teabevabaduse teostamiseks; juriidilise kohustuse täitmiseks; õigusnõuete täitmiseks jms.

Seoses videole lisatud subjektiivse hinnanguga ametnike tegevusele märgime, et subjektiivse hinnangu puhul ei ole tegemist isikuandmete töötlemisega. Kui isik leiab, et temale on isikuandmete töötlemisega tekkinud kahju, sh mainekahju, siis on tal õigus pöörduda andmetöötleja vastu tsiviilkohtusse. Võlaõigusseaduse § 1046 lõike 1 kohaselt on isiku au teotamine, muu hulgas ebakohase väärtushinnanguga, isiku nime või kujutise õigustamatu kasutamine, eraelu puutumatus või muu isikliku õiguse rikkumine õigusvastane, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti. Kohtus saab vajadusel nõuda ka kahju hüvitamist ja edaspidisest sarnasest tegevusest hoidumist, mis on vajalik kui tegemist on järjepideva tegevusega. Andmekaitse Inspeksioonil sellist pädevust ei ole.

Loodame, et meie selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Irina Meldjuk
jurist
peadirektori volitusel